

SOPHIE KING

De scheidingsclub

A.W. Bruna Fictie

De scheidingsclub (voor iedereen toegankelijk)

Gebroken hart?

Bang om alleen verder te gaan met je leven nu je relatie op de klippen is gelopen?

Kom bij onze club en je zult je nooit meer alleen voelen!

Begrijp ons niet verkeerd – we zijn geen bemiddelingsbureau. Maar we streven er wel naar om je binnen zes maanden weer overeind te helpen. Tevredenheid gegarandeerd. Niet goed, geld terug!

1

Lizzie

Dies. Nuf. Wiet. Set. Sies.

In het Frans terugtellen, zoals het ontspanningsbandje had gezegd. Haal diep adem. Nog een keer proberen.

Lizzie ging op haar hurken zitten bij haar zoon Jack van zes en liet haar vingers door zijn prachtige kastanjebruine haar gaan. ‘Lieverd, weet je zeker dat je geen luizen hebt? Heb je niet een heel klein beetje kriebel? Ik bedoel, je hoeft je er echt niet voor te schamen. Iedereen heeft ze tegenwoordig.’

Jack nam niet de moeite op te kijken van haar iPhone waarmee ze hem in een poging tot omkoping liet spelen. ‘Iedereen? Zelfs de Tommy-trut?’

Ongelooflijk wat kinderen tegenwoordig allemaal oppikten! Lizzie bezigde het predicaat TT, Tommy (Hilfiger)-trut, alleen maar tegen vriendinnen om de hooghartige, goedgeklede voorzitter van de ouderraad van Jacks school aan te duiden. ‘Ik weet niet of ik haar zo heb genoemd...’

‘Jawel, zo heb je haar genoemd.’

‘Nou, dan bedoelde ik het niet zo.’ Lizzies handen (moet handcrème kopen!) wandelden nog tussen de haarzakjes van haar zoon door. Als ze hem niet snel zo ver kreeg dat hij meewerkte, dan kwamen ze tijd tekort.

‘Houwop, mam.’

Hij trok zich zo snel van haar terug dat ze bijna omviel (moet zien dat ik aan nieuwestijl redactiestiletto’s wen). ‘Ik kijk alleen, liefje.’ Ze wierp een blik door de studio en keek naar fotograaf Rob, die iets aan een van zijn vele camera’s aan het bijstellen was en dempte haar stem. ‘Als je zeker weet dat je geen luizen hebt, Jack, kun je dan niet doen alsof? Je weet wel, heel even maar.’ Ze wierp hem een glimlachje toe. ‘Alleen voor mama’s pagina in het tijdschrift?’

‘Maar ik heb geen luizen. En je zegt altijd dat we niet mogen jokken.’

Oké, oké, maar dit was anders. Lizzie voelde het weer benauwd worden in haar borst (moet een nieuwe beha kopen en nog wat kalmeringspillen bij de drogist!). Als Jack niet wilde meewerken, zouden ze niet genoeg foto’s hebben en dan werd de redacteur ontslagen, maar de redacteur, suffe Liz, dat was zij. Althans, dat was ze sinds vrijdag, toen de vorige was ontslagen. En als ze niet voldeed door de volgende editie van *Charisma* tegen een recordminimum aan kosten in de winkel te krijgen, stond ook zij op straat.

‘Alles goed, Lizzie?’

Prima, wilde ze zeggen tegen het frisse hoofd van de Australische fotograaf die geen benul had van spreadsheetende echtgenoten, kinderen, werk, een linnenkast die meer een textielversie van een overkokend melkpannetje was, en ouders van in de zestig die zich gedroegen alsof ze net hun rijbewijs hadden gehaald. Alles was hélemaal prima.

‘Je ziet er gewoon een beetje gespannen uit.’ Rob keek haar met een vreemde blik aan. ‘En dat blousegeval van je zit binnenstebuiten. Dacht dat je dat wel zou willen weten.’

Shit. Nee. Dat mag ik niet zeggen waar de kinderen bij zijn. Chips. Bovendien was het blousegeval eigenlijk een jurk. Zag hij de paarse legging eronder dan niet?

‘Sorry.’

Hij glimlachte ironisch naar haar. ‘Je hoeft je niet te verontschuldigen.’

Natuurlijk hoefde ze dat niet! Tenslotte was zij de redacteur! Net als ze de ouder was – behalve dat ze nog steeds wachtte op het moment dat ze zich volwassen zou voelen en dat de kinderen zouden beseffen dat ze het niet altijd beter wisten. Dat deed haar eraan denken... Waar waren Ellie en Freddie?

‘Die gingen naar de wc, toch?’ Rob richtte zijn camera op Jack.

‘Maar dat is een hele poos geleden! Ik zal maar even gaan kijken.’

Ze wankelde over de vloer van de studio (misschien waren die hakken toch niet zo’n goed idee) en liep op de wc ter grootte van een kast af die Robs studio in Covent Garden rijk was. De deur zat op slot maar binnen werd er een hoop gegiecheld. ‘Ellie?’ Ze duwde de deurkruk omlaag. ‘Freddie?’

De deur ging op een kier open. Binnen zag ze de kinderen van haar buurvrouw, maar nu zagen ze er meer uit als mummies waar blauw bloed uit sijpelde. ‘Wat hebben jullie nou gedaan?’

‘Freddie zei dat ik wc-papier om hem heen moest doen en dan dat wc-spul over hem heen moest spuiten,’ zei Ellie, waarna ze uitdagend haar duim in haar mond stak.

Maar wie weet was het wel giftig!

‘We hebben het niet gegeten,’ snoof Freddie. ‘Alleen gespoten.’

Shit, shit, shit. Chips, chips, chips.

‘Weet je zeker dat je ogen niet branderig aanvoelen?’

‘Ja.’

‘Heb je het op je huid gekregen?’

Freddie tuurde omlaag, in zijn onderbroek.

‘Nee.’

‘Maar het zit op je kleren!’ Lizzie hoorde haar stem omhoogschieten. ‘Daar zal Mode blij mee zijn!’

‘Wie is Mode?’ vroeg Ellie.

Wie was Mode? Het lag op het puntje van haar tong om te zeggen dat het een afdeling was waarvan zogenaamde journalisten naar modeshows gingen en dan in het tijdschrift schreven over dure kleren die de lezers toch niet konden betalen, maar dat gaf niet want het personeel kreeg tenminste korting. Maar toen herinnerde ze zich dat zij, Lizzie, na de laatste bezuinigingsronde Mode was. Dus zij was degene die aan de mensen van pr zou moeten uitleggen dat de kleren die ze voor de fotosessie hadden uitgeleend nu waren besmeurd met de onflatteuze tint blauw van wc-eend.

Ze werkte de kinderen de wc uit en liep op haar tenen naar de gebarsten spiegel aan de muur. Zag ze er echt zo uit? Over wallen gesproken. Onder haar ogen, welteverstaan. En dan die frons! Lizzie probeerde haar gezicht mentaal glad te strijken, zoals in de sectie Beauty van de laatste editie van *Charisma* (ook door haarzelf geschreven) had gestaan. Dat was beter. Nou ja, iets beter. Ze zag er nog steeds een beetje slonzig uit met die min of meer blonde uitgroei die nodig bijgewerkt moesten worden en met haar uitgelopen mascara (idem).

Om een of andere reden had ze maar één oorbel in (nu wist ze het weer – de kinderen hadden haar vanochtend gestoord terwijl ze zich aan het aankleden was) en haar lipgloss schitterde door afwezigheid. Maar ze was toch een werkende moeder? Je kon gewoon niet volmaakt zijn.

Niet dat er werkende moeders waren die dat zouden toegeven, dacht Lizzie terwijl ze terugliep naar de studio. Dankzij haar moeders generatie die ervoor had gevochten dat meisjes naar de universiteit konden, werd er nu van hen verwacht dat ze een wereldbaan hadden, een gezin opvoedden en drie keer per week seks hadden.

‘Geregeld?’

‘De seks niet,’ antwoordde Lizzie, nog in gedachten.

‘Sorry?’

Shit. Chips. ‘Sorry.’ Haar wangen brandden van schaamte en ze besefte dat er een veelzeggende blos uit haar hals omhoog kroop. Als Lizzie iets aan zichzelf kon veranderen, dan zou het die blos zijn die op de meest ongelegen momenten toesloeg. ‘Ik dacht aan iets anders.’

Robs ogen twinkelden. ‘Mijn zus in Sidney is net zo. Ze heeft zes kinderen maar speelt het klaar helemaal in haar eigen wereld te leven. Volgens haar is het de enige manier om zichzelf te blijven. Maar goed,’ hij gebaarde naar Jack die een zilveren paraplu voor het statief stond bij te stellen. ‘Ik heb je zoon zo ver gekregen dat ik een paar mooie foto’s van hem mocht nemen.’

‘Hoe heb je dat gedaan?’

Rob haalde zijn schouders op en zijn lange haarlok viel over zijn ene oog. ‘Makkelijk. Gewoon gevraagd wat hij wilde en dat kon ik voor hem regelen.’

‘Niet zijn eigen iPhone?’

‘Welnee. Ik heb alleen zijn rekenhuiswerk voor hem gedaan.’ Rob grijnsde. ‘Ik hoorde dat jij vorige keer een 3 voor hem hebt gehaald. Bovendien, Lizzie, wist je dat je blauwe vlekken op je blouse had?’

Dies. Nuf. Wiet... Het hielp niet. Niet als ze zo erg te laat was, dankzij de vertraging die ze bij Marylebone had opgelopen, wat tot gevolg had dat er een bon onder haar ruitenwisser zat tegen de tijd dat ze in Amersham aankwam. (Soms betwijfelde Lizzie of het wel zo slim was geweest van Balham naar het einde van de Chiltern Line te verhuizen. Het idee erachter was geweest dat ze nog op en neer naar haar kantoor in Londen zou kunnen en tegelijkertijd dichterbij haar ouders zou wonen, zodat die haar vaker zouden zien en konden bijspringen met de kinderen. Maar zoals vandaag het geval was, liep het niet altijd zo.)

De docent van Sophies club na school had al eens gezegd dat ze geen pyjamaparty gaf en had gevraagd of ze voortaan op tijd wilde komen. Maar waar zat haar dochter nou toch? Lizzies hart ging tekeer. Ze was te laat. Het was allemaal haar schuld. Er kon haar van alles zijn overkomen.

‘Sorry,’ riep ze naar een redelijk elegante jonge vrouw die op de hoek stond met een groen-zilveren sjaal op een slimme manier om haar hals gedrapeerd en lange, zilveren oorbellen. ‘Hebt u misschien mijn... Sophie?’

Haar dochter liet zich op de passagiersstoel glijden, wierp haar lange, blonde haar naar achteren. Het had dezelfde kleur als dat van Lizzie toen ze zo oud was. ‘Wat ben je laat, mam.’

Wat krijgen we nou? Lizzie keek naar de foundation die eruitzag alsof hij erop geplamuurd en daarna geairbrushed was. ‘Je hebt make-up op! En je hebt mijn oorbellen geleend.’

‘Ik ben bijna dertien, mam. Bovendien heb ik je vanochtend gevraagd naar de oorbellen, maar waarschijnlijk luisterde je niet, zoals altijd. Voor je het vraagt, ik heb de sjaal in de grote pauze gekocht van mijn zakgeld.’ Sophie leunde naar voren en pakte de verjaardagskaart die bij haar voeten op de vloer lag. ‘Ik heb gezegd dat je de kaart voor oma op de bus moest doen. Ze is vandaag toch jarig?’

Shit.

‘Mam!’

Chips.

‘En je moet niet sms’en als je achter het stuur zit.’

‘Dat doe ik niet. Waar zie je me voor aan? Ik stop juist even. Zeg, jullie daar op de achterbank, wees eens stil. Ik hoor niets. Mam! Met mij. Gefeliciteerd. Sst, iedereen.’ Ze klonken als een kudde mekkerende schapen.

Straks lagen er nog keutels op de vloer. ‘Wacht even, mam!’

Op de achterbank ging Jacks mobiel (om veiligheidsredenen moesten ze er op school allemaal een hebben). ‘Ja?’

‘Met mij. Mama. Wees alsjeblieft stil. Ik probeer door de andere telefoon met oma te praten.’

Sophies ogen rolden hemelwaarts. ‘Mam, je bent knetter. Dat moet wel als je ons belt terwijl we achter je zitten.’

‘Nu had ik tenminste zijn aandacht. Mam, ben je er nog? Sorry hoor. Ik ben bang dat je kaart te laat aankomt, maar ik heb gewerkt.’

‘Dank je, schat.’ Haar moeders stem klonk gemaakt opgewekt, wat haar schuldgevoel nog meer aanwakkerde. Wat was ze voor een dochter dat ze vanochtend was vergeten te bellen? ‘Het is eigenlijk een beetje een rare dag geweest. Je vader is vanochtend weer over zijn gebit gestruikeld. Ik weet niet waarom het niet gewoon blijft zitten, zoals bij iedereen. En ik heb een mobieltje van hem gekregen, maar ik krijg die snelkeuzetoetsen maar niet onder de knie. Jeetje! Wat is dat voor een vreselijke herrie?’

‘Mijn ontspanningsbandje. Dat heb ik hard gezet, dan overstemt het de kinderen. Luister – mag ik straks langskomen? Ik moet Ellie en Freddie nog bij Sharon afzetten. Nee.’ Ze wierp een blik op de achterbank en ging zachter praten. ‘Nee. Ze heeft nog niemand anders.’

Terwijl ze verder reden naar het huis van haar vriendin, vroeg ze zich af hoe ze Zo’n Moeder had kunnen worden. Het soort moeder dat pas beseftte dat ze tegen haar kinderen zat te schreeuwen als ze keelpijn kreeg. Het soort dat altijd zanikte (huiswerk/tandenpoetsen/naar bed) in plaats van een rustig spelletje in de auto te spelen. Het soort dat altijd werkte.

Maar het was ook nooit de bedoeling geweest Zulke Kinderen te krijgen. Het soort dat haar afwees als vriend op Facebook (Sophie). Dat zijn huiswerk niet wilde maken (Jack). Weigerde om rechtop aan tafel te zitten (allebei).

Maar goed dat Tom het begreep. Bij de gedachte aan haar man kreeg ze vreemde kriebels in haar buik. De laatste zondagochtendssessie in bed was eigenlijk best prettig geweest, ook al had ze de openingszet moeten doen én had ze tegelijkertijd aan Hugh Grant en Jeremy Clarkson en (deze was nieuw) aan Elvis moeten denken.

Maar uiteindelijk ging het lekker, ondanks het feit dat ze halverwege had moeten opspringen om een stoel vast te zetten onder de deurkruk omdat de kinderen wakker werden (‘Wat is dat rare geluid, mama?’). En nu hoefde ze zich er de komende... ach... paar weken tenminste niet meer druk over te maken.

Die arme oude Sharon met haar flubberige vleermuisarmen en haar muiskleurige, dunne vlashaar dat een ware uitdaging zou zijn voor welke

make-overrubriek dan ook. Het was volgens haar niet alleen de seks die ze miste. In Lizzies ogen werd het belang daarvan altijd een beetje overschat. Het was het gezelschap. Weten dat er 's avonds iemand met een glimlach binnen zou komen (ook al was hij helemaal murw door de files). Samen op de bank ploffen (even maar, omdat ze altijd nog e-mails moest lezen en nog een telefonisch interview moest doen) en dan, het fijnste. In bed kruipen en de warmte van andermans lichaam tegen het hare voelen.

‘Met mij gaat het best,’ zei haar vriendin schouderophalend als ze soms vroeg hoe het ging. ‘Ik heb vijf jaar gehad, weet je nog?’

Dat was waar. Lizzie had Keith nauwelijks gekend. Die rat van een vent had spoedig na de laatste les van zwangerschapsgym de benen genomen en die arme Sharon met haar slappe, net bevallen lijf (na al die jaren nog steeds slap) aan haar lot overgelaten met Freddie in haar armen en kleine Ellie van vijf, die maar naar papa bleef vragen.

Tom en zij hadden hun best gedaan om te helpen. Tom, de schat, vroeg de kinderen er vaak bij als ze spelletjes in het park deden en had Sharon zelfs geprobeerd te koppelen aan een vriend van zijn werk, hoewel dat niets was geworden.

En natuurlijk droeg zij, Lizzie, ook haar steentje bij. Werd Sharon niet betaald voor deze sessie? Het was niet het gebruikelijke honorarium, maar het was toch iets.

Ze kreeg een ander kriebelgevoel. Sharon wist niet precies dat de foto's ter illustratie dienden bij een artikel over hoofdluis. Ze dacht dat het over shampoo ging. Maar zo erg zou ze het toch niet vinden? Waarschijnlijk zou ze er de grap wel van inzien. Bovendien las ze geen tijdschriften. *Eastenders* was meer iets voor haar.

Soms, bedacht Lizzie terwijl ze Sharons straat in reed met de rij kleine rijtjeshuizen met identieke witte, kunststoffen deuren, zag ze de voordelen wel in van het single-zijn. O ja! Je niet druk maken om het koken, maar gewoon snacken als je er zin in had. Je niet hoeven afvragen of twee keer per maand genoeg was. Geen discussie of de kinderen al dan niet hun eten voor de tv mochten opeten. Maar na een poosje zou het best saai worden. Dat deed haar eraan denken. Ze moest Sharon dat artikel geven over een nieuwe datingsite. Waar had ze dat nou gelaten? Ergens op de achterbank bij de gestolde Starbursts (van de kinderen) en de verdwaalde Bounty's (van haar).

‘Ik wil naar huis om te oefenen op mijn viool!’ (Sophie.)

‘Ik ook!’ (Jack.)

Waarom waren haar kinderen niet als andere kinderen en hielden ze het na een paar maanden niet voor gezien? Dat zou een fortuin aan muzieklessen en oordoppen schelen.

‘Niet zo zeuren, jongens.’ Lizzie belde weer bij Sharon aan. Ze had zo’n vreselijke dingdongbel die haar moeder altijd zo burgerlijk vond; net als de WELKOM-mat voor de deur.

Lizzie haalde diep adem en probeerde zich te herinneren wat ze als smoes had bedacht voor het te laat terug zijn. De camera was kapot gegaan. Het verkeer was onmogelijk geweest...

‘Goddank! Ik dacht al dat er iets ergs was gebeurd!’ Sharon deed ademloos de deur open. Ze had haar gebruikelijke kreukjeans aan, een T-shirt met ronde hals en lichtblauwe hondensloffes. Haar gezicht was gekleurd zoals bij zwaardere mensen vaak het geval was, en had een uitdrukking alsof ze net de wc in was gelopen en had gezien dat er geen wc-papier was (moet boodschappen doen!).

Er kroop een naar, kil gevoel langs Lizzies rug omhoog en weer terug. Haar vriendin werd nooit ergens boos over. Ontspannen, zei Tom altijd, op een toon die suggereerde dat ze daar een voorbeeld aan kon nemen. Gezette mensen waren vaak ontspannen, had ze gemerkt. Ontspannen en goedlachs alsof ze voorwendden dat ze er echt niet mee zaten dat ze maat 46 droegen, en neigden naar 48. Ellie en Freddie waren juist mager en blond, zoals Keith was geweest.

‘Gaat het wel?’

‘Ja hoor,’ wilde Lizzie zeggen, maar toen besepte ze dat Sharon het tegen haar eigen kinderen had die ze nu strak omhelsde, alsof Lizzie ze had geprobeerd te ontvoeren.

‘Het spijt me echt dat we zo laat zijn, hoor,’ zei ze snel terwijl ze achter Sharon aan de hal in liep, met het beige plastic rek vol sportschoentjes die netjes in het gelid stonden in plaats van verspreid over de vloer zoals bij haar thuis. ‘De shampoo moest er nog uitgewassen worden. En het was zo druk op de weg...’

Jack knikte heftig. ‘Ellie en Freddie heb zichzelf in de wc opgesloten en toen duurde het heel lang om dat blauwe spul eraf te krijgen en toen...’

Waarom hadden de kinderen altijd de ergerlijke gewoonte om de waarheid te vertellen?

‘Dat klopt niet helem...’

‘Waarom heb je niet gebeld?’

‘Sorry. De tijd vloog, maar de foto’s...’ Lizzie wist even niet wat ze moest zeggen. ‘... de foto’s zijn geweldig. Je zult ze prachtig vinden.’

Er was iets heel raars met Sharons gezicht. Iets waardoor haar bekkenbodem een diepe val maakte. Oeps...

‘Mag ik even naar de wc?’

Voordat Sharon had gezegd dat het goed was, stond ze in de kleine badkamer met zijn spiegeltgels en de sticker HANDEN WASSEN! boven de wc,

maar sinds ze samen op zwangerschapsgym hadden gezeten (kort nadat ze uit Londen waren verhuisd), was het zo geweest met hun tweeën. Liepen ze gewoon bij elkaar naar binnen. Vragen hoefde niet. ‘Doe alsof je thuis bent,’ hadden ze altijd tegen elkaar gezegd, ook al was hun victoriaanse twee-onder-een-kapvilla om de hoek toch wel iets anders. Moederschap, dacht ze, nivelleerde veel. Sharon was niet haar evenknie, maar ze was hartelijk. En ze vond het prima af en toe op de kinderen te passen.

Maar nu, terwijl Lizzie de wc doortrok met een ketting (die net zo klingelde als de deurbel!) en haar handen waste (waar lag de zeep?) vroeg ze zich af wat er met Sharon was. Haar baan stond toch niet ook op de tocht? Daar had ze zich afgelopen maand zorgen over gemaakt.

Zeep. Zeep. Sharon had altijd reservezeepjes in het kastje liggen. Misschien zou ze dat voor haar moeders verjaardag meenemen: wat lekker, duur spul uit de drogist die met een beetje mazzel ’s avonds nog open was. Dan zou ze morgen iets anders kopen. Iets mooiers en...

Krijg nou wat! Verbaasd pakte Lizzie een vierkant plastic doosje. Zij had er precies zo een! Maar Sharon had niet gezegd dat ze iemand had. Ze had niet gezegd dat ze nu, na al die jaren, dat nogal ouderwetse anticonceptiemiddel (volgens haar moeder) gebruikte dat nu weer een comeback beleefde (volgens *Charisma* die als kop had gehad MET DE PET RONDGAAN).

‘Klaar?’ Sharon klopte op de deur en had weer die scherpe klank in haar stem. ‘Freddie moet ook.’

Snel legde Lizzie het roze doosje weer achter de tandpasta... Dat was raar! Dat was dezelfde tandpasta die zij ook gebruikten. Of eigenlijk Tom. Een heel sterke smaak in een roze met groene tube die hij altijd bij de drogist in Docklands kocht, tegenover zijn werk. De drogist met de naam die op de sticker stond waar ze nu naar keek...

Een vreemde, misselijkmakende bal van een ondefinieerbare substantie begon zich in haar keel te vormen toen ze de groene tandenborstel ernaast zag liggen. Die met de gekke knik, zoals ze er vorige week nog een had gekocht, (voordat hij voor zijn werk naar Edinburgh moest en haar ouders de kinderen hadden gehad) en toen kwijt was geweest. Het stond haar zelfs haarscherp voor de geest omdat de tandjes van Jacks hamster in de steel stonden...

Lizzie zag zichzelf in slow motion door de badkamer lopen. Keek naar zichzelf in de spiegel alsof er iemand anders voorbij zweefde. Herinnerde zich met een duizeligmakende, verdovende klap de gekke naampjes die hij afgelopen zondag half slapend had gemompeld. Iets over ‘memmen’ tegen haar borsten, wat ze hem nog nooit had horen zeggen, zo had ze toch vaag geregistreerd.

Ze deed de deur open.

‘En dan nog iets!’ Sharon keek haar woest aan terwijl ze Freddie omklemde, die een blik in zijn ogen had die zei: ‘Ik heb net alles aan mammië verteld.’ ‘Je was niet alleen te laat maar volgens de kinderen moesten ze ook doen alsof ze luizen in hun haar hadden! Ik heb het al eens gezegd, Lizzie. Dit kun je niet gewoon blijven doen. Dat stuk over wormen van vorige maand was al erg, maar...’

‘Zeg alsjeblieft,’ hoorde Lizzie zichzelf langzaam zeggen. ‘Zeg alsjeblieft dat er een reden is – wat voor reden dan ook – dat mijn mans tandenborstel bij jou in het badkamerkastje ligt.’

Er viel een stilte die alleen werd verbroken door het dreunen van de tv in de kamer ernaast.

‘Ik weet het! Ik weet het!’

Kleine Freddie sprong op en neer, met zijn hand in de lucht om het antwoord te mogen geven. ‘Dat was toen de papa van Jack hier kwam logeren, hè mama?’

2

Alison

Ja!

Nee!

26 september!

Alison had zo lang naar deze dag uitgekeken – en er tegelijkertijd tegenop gezien. De dag waarop hun jongste, eindelijk, naar de universiteit vertrok en zij en David voor het eerst in, hoelang, bijna vijftig jaar alleen thuis bleven.

‘Was het maar zo ver!’ Dat had Jules (doopnaam Julia) gezegd sinds het moment dat ze haar aanmelding had verzonden. En hoewel Alison gekwetst was door die uitroep, had ze ook de neiging om over de John Lewis-keukentafel terug te roepen: ‘Inderdaad, was het maar zo ver!’

Natuurlijk zou het raar zijn. Alison had genoeg vriendinnen die de afgelopen jaren te stellen hadden gekregen met het legenest Syndroom om te weten wat het was. Sommige vriendinnen hadden gekermd dat alleen hun man thuis was, maar David en zij hadden zich erop verheugd. ‘Eindelijk rust in de tent,’ had hij droog opgemerkt.

Dus ze had wat kaartjes voor de schouwburg gekocht – waaronder een paar bijzondere voor die nieuwe musical van Andrew Lloyd Webber voor Davids verjaardag, vlak voor de kerst. Ze had haar dochter geholpen met inpakken (‘Het wordt al kouder – je hebt minstens drie truien nodig!’). En op een of andere manier hadden ze het allemaal in de Volvo kunnen propen voor de drie uur durende reis naar het noorden. Jules had zich in diep stilzwijgen gehuld, met haar iPod in de oren zodat ze het leek alsof ze in een volstrekt ander voertuig zat dan haar ouders. Ze waren bij een studenten-huis aangekomen, opgetrokken uit vuil baksteen en glas met een plaquette erop waarop stond vermeld dat het een architectuurprijs had gewonnen. Ze hadden zich met andere ouders, die zich ook geen houding wisten te geven, op de achtergrond gehouden terwijl hun kinderen in de rij stonden voor de sleutel van hun kamer en begingen toen de vergissing om te proberen haar te helpen uitpakken om dat vreselijke hok in een thuis te veranderen...

‘Zie je wel, mam!’ Over de zee van kleren die op de versleten tapijttegels verspreid lagen, wierp haar dochter haar een woeste blik toe. ‘Ik zei toch dat je niet al die truien moest inpakken. Ik kan ze nergens kwijt!’

Ze gebaarde met een hand (die onder de nicotinevlekken zat die ze niet

eens meer probeerde te verbergen) door het hok dat niet veel groter was dan de reiskooi die ze voor Mungo had gehad, toen die nog een kleine, zachte, zwartfluwelen pup was geweest zonder de vetrollen die hij in de loop der jaren had gekregen.

Haal diep adem, zei Alison tegen zichzelf. 'Strijk' je gezicht glad door je spieren te ontspannen: een tip die ze in een of ander tijdschrift had gelezen. Ze fronste, zag ze in de spiegel op de deur van die vreselijke kast. Ze zag ook dat ze in de haast om te vertrekken niet alleen was vergeten haar gebruikelijke lichtblauwe oogschaduw op te doen maar ook dat haar fletse, schouderlange haar (dat ze al jaren in dit lange bobkapsel droeg) er slap bij hing.

Stress misschien? Er waren momenten geweest dat zij noch David had gedacht dat Jules de universiteit zou halen. Maar na eindeloze hertentamen was ze dan toch hier, zo anders dan haar oudere broer die fluitend drie tieners had gehaald. Oké, Ross was niet naar Oxford gegaan. Of zelfs maar naar een van de meer gevestigde oude namen. Toen David en zij studeerden was het niet eens een universiteit geweest. Maar wat verwachtte je ook als je jongste de afgelopen vijf jaar met haar neus in Facebook had gezeten? Dat laatste had ze hardop en waarschijnlijk te vaak uitgesproken.

'Mama, hou in vredesnaam op! Je maakt de la kapot! Pap, zeg eens wat!'

David wierp haar een blik toe die ze na negenentwintig, bijna dertig, jaar huwelijk duidelijk begreep. Niet doorgaan, zeiden zijn rustige grijze ogen. Je hebt het beloofd. Ze is nerveus over haar eerste dag op de universiteit. Het is begrijpelijk.

Alison stond op, klopte zichzelf af (wanneer was deze kamer voor het laatst gestofzuigd?). 'Doe niet zo onbeleefd, Julia.'

'Jules,' zeiden David en dochter tegelijk.

Op dit soort momenten had ze het gevoel dat ze tegen haar samenspannen! Ze hadden altijd een goede band gehad, die twee. Had te maken met het feit dat ze de jongste was, had haar zus Caroline droog opgemerkt. Waarom beschouwden sommigen mensen zonder kinderen zichzelf als experts?

'Jullie moeten iets voor jezelf gaan doen, als ze weg is,' had haar zus vorige week nog bazig geadviseerd. (David zei vaak dat Caroline het type was dat erop stond haar eigen thee te zetten omdat niemand die zo kon zetten zoals zij het wilde.) 'Je kunt wel schouwburgkaartjes kopen, maar je moet ook iets fysieks doen. Geen golf, dat ligt te veel voor de hand. Wat dacht je van abseilen? Een van mijn cliënten heeft een buitensportbedrijf. Ik kan wel een gratis introductielesje voor je regelen.'

Bij die gedachte moest Alison lachen terwijl ze de truien met tegenzin uit de trok en ze weer in een van de drie koffers stopte die ze hadden meegenomen. Alsof David ooit zou gaan abseilen!

Af en toe vroeg Alison zich af waar de zorgeloze man met wie ze was getrouwd, was gebleven. Oké, ze was niet veel ouder dan Julia geweest toen ze trouwden! David was maar net drieëntwintig geweest, en nog trainee. Ze vroeg zich af hoe ze het hadden gered toen ze amper zes maanden na hun bruiloft zwanger was geworden. Maar ze hadden het gered, ook al was de 'reiswieg' van Ross een uitgetrokken lade geweest die ze met dekentjes hadden gevoerd.

Al snel, heel snel, waren ze vervallen in het conventionele rolpatroon dat je tegenwoordig bijna niet meer zag. Een patroon waarin zij thuisbleef, de kinderen opvoedde, en toen ze eindelijk op school zaten... deed ze eerlijk gezegd niet zoveel. Soms wenste ze dat ze was gaan studeren, net als haar slimme, oudere zus, zodat ze nu 'iets kon doen'. Maar over het geheel genomen vond ze het prima. Ze genoot ervan het huishouden te doen (ze vond vloeren in de was zetten zelfs leuk!); ze bracht op haar gemak de kinderen naar school zonder snel door te hoeven rijden naar kantoor, zoals andere moeders; ze tenniste een paar keer per week, deed aan pilates (woensdagmiddag) en schilderde aquarellen (donderdagochtend).

Wat David betreft, die had zich de carrièreladder op gewerkt bij de firma waar hij trainee was geweest. Dat was zo goed gegaan dat hij de logische opvolger was als maat in de maatschap. Helemaal niet slecht. En hoewel het ontzettend wennen zou zijn zonder hun dochter thuis, zouden ze nu in elk geval tijd voor elkaar hebben. Eigenlijk wel spannend!

'Gaan jullie nu?'

Jules stond daar met haar armen over elkaar geslagen, haar gezicht omlijst door haar rossige donkere haar dat ze zelf slordig had geknipt. (Welke natuurlijke blondine zou nu haar haar laten kleuren?) Maar er was ook iets anders te zien op haar gezicht, en niet alleen dat extra zilveren knopje dat afgelopen week op haar rechteroorlel was verschenen, naast de vier die er al zaten. Nee, het was een bepaalde blik. Een blik die zei: ik ben bang.

Alisons hart zwol op. 'Wil je niet dat we blijven om je te helpen vrienden te maken?'

'Vrienden maken?' Julia rolde haar ogen hemelwaarts. 'Jezus, mam. Ik ben geen zes meer.'

David's hand lag al op haar arm. Dat was een geruststellend gevoel. 'Kom, Alison. Laat dat maar aan Jules over. Ze heeft deze week introductieweek, weet je nog?' Hij grijnsde naar zijn dochter. 'Je zult daar snel vrienden maken. Ik denk nog vaak aan de mijne!'

Alison voelde een vreemde steek; een steek die ze wel vaker had gevoeld wanneer haar man het over de universiteit had gehad of wanneer Jules haar eraan herinnerde dat ze wel kon zeuren over goede cijfers halen, maar dat ze zelf nooit was gaan studeren. Maar in haar tijd ging niet iedereen stude-

ren, bovendien, zo had haar moeder gezegd, wat was er mis met een goede secretariële opleiding?

‘Heb je alles?’ Alison kon zich er nog niet toe zetten weg te gaan. Opeens werd ze bevangen door het verlangen haar dochter veiligheid te bieden. Er zeker van te zijn dat ze die essays op tijd inleverde. Hoe zou ze het in vredesnaam klaarspelen zonder dat haar moeder aan hoofd zeurde en zei dat ze moest uitloggen?

‘Ja, mam.’ Jules duwde haar nu bijna de deur uit.

‘Geld.’ Alison wierp David een paniekerige blik toe. ‘Je hebt toch wel genoeg overgemaakt op haar bankrekening, hè?’

Hij knikte bijna vermoeid. Natuurlijk had hij dat gedaan. David was betrouwbaar. Onverstoorbaar, in zijn tweed jasje en zijn corduroy week-endbroek. Logisch denkend. Georganiseerd.

‘Nou, geef niet te veel uit. Drink niet te veel. En als je je glas neerzet, ook al is het maar even, en je let er even niet op, dan moet je er niet meer uit drinken. Wie weet heeft iemand er iets in gedaan. En...’

David fluisterde in haar oor. ‘Dat weet ze allemaal, Alison. Laat haar even met rust, anders mogen we helemaal niet meer langskomen.’

‘Wil je dan niet meer naar de auto meelopen om ons uit te zwaaien?’

Jules schudde haar hoofd. ‘Dan moet ik misschien huilen,’ zei ze zacht. ‘Ga nou maar, mam.’

Dus het deed haar wel iets! Onmiddellijk trok Alison haar dochter tegen zich aan in een stevige omhelzing.

‘Ik hou van je, mam,’ fluisterde Jules.

Er prikten tranen in Alisons ogen. ‘Ik ook van jou, schat.’

‘Bel maar als je zo ver bent,’ zei David bruusk.

Ze kende die toon. Hij was evenzeer van streek als zij, maar zo volwassen dat hij het niet liet merken. En zij moest dat ook zijn; zich volwassen gedragen. Om zich eraan te herinneren dat ze vijftig was (nog maar net!) in plaats van negentien.

De terugrit was stil, op het geluid van de radio na. Een of andere schrijfster over wie ze ooit eens had gehoord, werd over haar nieuwste roman geïnterviewd. ‘Nu mijn moeder dood is, kan ik over haar schrijven,’ zei ze koeltjes.

Voelde Jules zich ook zo? Alison wierp een zijdelingse blik op Davids knappe profiel met de lichte knik in zijn neus door een rugbyongeluk lang geleden. Ze wilde het hem vragen, maar zijn gezicht was gesloten. Dat was nog iets wat ze in de loop der jaren had geleerd. Als hij niet wilde praten,

was het niet verstandig zijn gedachten te onderbreken. Dit was voor hem duidelijk net zo moeilijk als voor haar.

‘Denk je dat ze het wel redt?’ waagde ze net buiten Birmingham te vragen, toen ze nog een uur rijden van huis waren.

Hij knikte kort. ‘Tuurlijk redt ze het wel.’

Maar het was zo raar met z’n tweetjes terug te rijden, terwijl ze nog niet zo lang geleden zelden ergens heen gingen zonder dat er vier in de auto zaten! Zo raar om de zware eiken deur open te doen en de hal met de edwardiaanse tafel (van Davids moeder geërfd) door, en dan de keuken in te slenteren, waar je de met laurier omzoomde tuin in keek, zonder dat Jules nors langs haar heen liep.

Maar toch, verandering was altijd even wennen. Daar was deze week nog iets over geweest in *Het vrouwenuur*. Over hoe erg je de kinderen mist als ze gaan studeren, maar dat het ook het moment was om jezelf te hervinden. Kijk naar de voordelen, had de presentator gejubeld. Geen ruzie meer! Geen gezeur meer over huiswerk. Geen ‘weet je wel hoe laat het is?’ meer.

Goddank was Mungo er! ‘Hallo, lieverd,’ zei ze, en ze begroef haar gezicht in zijn nek toen de hond naar haar toe kwam sjokken, alsof hij wilde zeggen: ‘Fijn dat je er weer bent, maar weet je wel hoe laat het is?’ Hij bleef even staan om te snuffelen en hobbelde toen weer naar zijn mand naast het fornuis. Hij hoefde niet meer uitgelaten te worden, zag ze. Hij had de terracotta tegels op de keukenvloer al gebruikt. Arm beest! Dat kwam doordat hij zo oud was, had de dierenarts gewaarschuwd – nog iets waar ze niet over na wilde denken.

Nadat ze de rommel had opgeruimd (David was zoals gebruikelijk naar zijn studeerkamer gelopen om zijn mail te checken) liep ze naar boven. Het huis was zo stil! ‘Niet haar kamer in gaan,’ had Caroline geadviseerd. ‘Even een paar dagen niet doen. Dat is te confronterend. Een cliënt van me heeft net een boek geschreven over dit legenestsyndroom. Help me herinneren dat ik je de drukproeven laat lezen.’

Te laat besepte ze dat haar kinderloze zus nu eens gelijk had gehad. Overal lagen herinneringen aan Jules. Neergegooide spijkerbroeken en T-shirts op het Habitat-bed. Posters aan de muren. Tubes foundation verspreid op de kaptafel die haar dochter in haar gothicperiode zwart had geschilderd. Cd’s zonder doosje. Jules was er en toch was ze er niet.

‘David,’ begon ze, en op zoek naar troost rende ze de trap af naar zijn studeerkamer. Meer dan ooit wilde ze nu gewoon zijn armen om zich heen voelen. ‘Ik was net in Julia’s kamer en...’

Haar blik viel op de donkergroene koffer in de hal. ‘Zijn we die vergeten?’ Er trok een heerlijk gevoel door haar heen dat ze zich nuttig kom maken. ‘Ik kan hem morgen wel brengen, als jij op je werk bent!’

David schudde zijn hoofd en keek haar strak aan. ‘Hij is van mij.’

‘Van jou? Je hebt niet gezegd dat je weer een zakenreisje had.’

‘Heb ik ook niet.’

Hij keek haar nu met een vreemde blik aan. Zoals Jules haar eerder die dag in de hal had aangekeken. Nu pas besepte ze dat hij zijn jas aanhad. Zijn grijze tweed jas die ze altijd zo mooi had gevonden; de jas die warm en David-achtig rook als ze hem ’s avonds van hem aannam en hem op de kapstok in de hal hing.

‘Ik begrijp het niet.’

‘Ik ga weg, Alison.’ Hij keek haar nog steeds strak aan. ‘Er is geen makkelijke manier om dit te zeggen. Het spijt me. Ik wil al jaren weg. Maar ik moest wachten tot Jules uit huis was. Tot ik mijn verantwoordelijkheden had vervuld.’

De woorden kwamen stijf over zijn lippen, alsof hij aan de vergadertafel zat. ‘Het spijt me,’ zei hij. ‘Er staat genoeg geld op de bank om het een paar maanden uit te zingen tot we de praktische dingen hebben geregeld. En bel me alsjeblieft niet. Ik bel wel als ik zo ver ben dat ik de papieren kan tekenen.’

De papieren...

Hij keek haar nu aan alsof ze debiel was. ‘De scheidingspapieren, Alison. Ik wil scheiden.’

3

Karen

Drie zwangere goudvissen? Had ze de beller nou goed verstaan, vroeg Karen zich af, terwijl ze haar koptelefoon goed op haar hoofd zette. Hij wreef langs haar nieuwe, lange oorbellen die ze zichzelf afgelopen zaterdag op de markt cadeau had gedaan. Hoe wist je überhaupt of een goudvis zwanger was?

Misschien was het weer een grap. Het zou de eerste niet zijn. Vorige maand hadden ze die giechelende schoolmeisjes gehad die hadden geprobeerd hun leraar in de rubriek ‘Honden te koop’ te plaatsen. En de kwade echtgenoot die de hele haute-couturegarderobe van zijn vrouw te koop aanbod in de rubriek ‘Eén pond voor de hele partij’. Dat was voor *The Sun* aanleiding geweest voor een artikel over wraak.

Daar giechelden ze op kantoor nog steeds om – deels uit afgrijzen en deels uit bewondering. Zoals Karen alle nieuwe medewerkers vertelde, was er niets als het werk op de afdeling ‘Kleintjes’ in een plaatselijke krant, zoals deze, om je de ogen te openen. Scoutingpakken (deze week drie), kolfapparaten (gebruikt) en ‘zo goed als nieuwe’ fietsen die maar één wiel bleken te hebben. Hier kwam je alles tegen. Maar zwangere goudvissen? Dat was een nieuwe.

‘Mag ik vragen hoe u weet dat uw vis in verwachting is?’ vroeg ze beleefd. Sandra, die naast haar werkte en die nog niet eens geboren was toen zij trouwde, proestte het uit in gedempt gelach.

‘Ik snap het,’ ging Karen geroutineerd verder. ‘Ze wordt dikker en ze – sorry, Goldie – eet meer dan anders. En u weet zeker dat het een zij is? Nee, het is niet dat ik u niet geloof, mevrouw. Het is meer dat als we uw vis plaatsen als zwanger en ze het niet is, we problemen krijgen met de Warenwet.’

‘Geregeld?’ vroeg Sandra, die haar KitKat van twaalf uur uit de verpakking haalde om bij haar koffie op te eten.

Karen knikte en typte de laatste details op het scherm voor haar. ‘Ik denk het. Ze stemde uiteindelijk in met het compromis.’

‘Je komt hier allerlei types tegen, hè?’ Sandra beet in haar reep, waardoor Karen haar maag voelde knorren. Ze had geprobeerd chocolade af te zweven maar... ach wat! Wat maakte het uit als ze een beetje extra gewicht om haar middel kreeg? Niemand die zich daar druk om maakte. Dat was het

mooie van alleen zijn. Ze hoefde alleen maar rekening met zichzelf te houden. Bovendien, als je in de juiste spiegel keek, zag je alleen je bovenlichaam maar. Uit die hoek zag ze eruit als een voluptueuze Twiggy met een paar extra lachrimpeltjes, zoals een aanbidder het eens had uitgedrukt. Een onhandig compliment? Misschien. Maar goed, de bewonderaar had het niet lang uitgehouden. Ze zorgde ervoor dat ze geen van allen lang bleven. Dat zou niet goed zijn.

‘Ben je hier altijd goed in geweest?’ Sandra had nu beide helften van de reep weggewerkt en leunde achterover voor een korte pauze voordat de telefoon weer overging. Als supervisor stond Karen het de meisjes toe een kort praatje te maken als het niet druk was. Dat hadden ze nodig. Het kon er hier nogal heftig aan toe gaan met de rijen monitors (sommige mensen mailden hun advertentie) en voortdurend overgaande telefoons (anderen brachten het liever mondeling over) en het orkest van stemmen van de verslaggevers die de andere helft van de kantoortuin gebruikten. Het was een wonder dat ze zichzelf nog konden horen denken.

‘Goed waarin?’

‘Mensen sturen. Compromissen voorstellen. Zoals “misschien zwanger”.’

Karen dacht even terug aan die drie fantastische jaren aan de universiteit van East Anglia waar ze zich in de jaren zeventig had begraven in de Engelse literatuur, voordat het echte leven zou beginnen. ‘Ik doe mijn best. Het maakt het leven makkelijker. Vooral als je zo ver heen bent als ik.’

Sandra was nu aan haar tweede KitKat begonnen. ‘Je ziet er jonger uit dan je bent, weet je dat?’

Op een plek als deze had het geen zin om te proberen je leeftijd te verbergen! Een paar maanden geleden had ze het zich op haar verjaardag laten ontvallen. Ze hadden er met z’n allen op gestaan haar na het werk op een drankje te trakteren. En toen ze hoorden dat het haar vijfenvijftigste verjaardag was, wilden ze haar mee uit eten nemen, maar ze had uitgelegd dat dat heel aardig was, maar dat ze al met haar zoon had afgesproken.

‘En je kunt zo goed luisteren,’ ging Sandra verder. ‘Ja, echt waar. Ik heb je gehoord.’

Karen begon zich nu ongemakkelijk te voelen. Inderdaad, sommige mensen wilden graag even praten. Het verkopen van spullen leek dat op te roepen. Zoals bij de oudere heer die gisteren belde om de verzameling porselein van zijn overleden vrouw te verkopen. Ze stelde voor dat hij de opbrengst aan de plaatselijke hospice zou geven, en daardoor leek hij zich een stuk beter te voelen.

‘Mijn buurvrouw verwacht altijd dat ik naar haar luister, maar dat is echt een klus.’

Hield Sandra nou nooit op met kleppen?

‘Ze is in de zestig, maar ze gedraagt zich er niet naar. Nu is de man van haar dochter ervandoor gegaan met een vriendin. Vreselijk, hè? Heeft haar met twee kinderen achtergelaten. Maureen is er echt kapot van. Die denkt dat haar dochter op instorten staat.’

Karen knikte meelevend. ‘Arme meid.’

‘Ik bedoel, hoe moet ze nou een andere man vinden?’ Sandra scheurde een derde (!) KitKat open. ‘Dat zegt mijn buurvrouw altijd en ze heeft nog gelijk ook. Mannen willen geen vrouwen met kinderen. Nou ja, niet veel mannen.’

‘Ze zal wel niet echt naar een man op zoek zijn – nog niet tenminste,’ zei Karen voor ze er erg in had. ‘Waarschijnlijk denkt ze eerst aan de kinderen en niet aan zichzelf.’

Sandra keek haar oplettend aan. ‘Dacht jij ook zo? Ook al was jij degene die bij hem wegging? Paul heette hij toch?’

Soms wenste ze dat ze die verjaardagsborrel nooit hadden gehad.

‘Bij iemand weggaan kan net zo traumatisch zijn als verlaten worden. Of zelfs traumatischer, afhankelijk van de omstandigheden, omdat je jezelf verwijt dat je het gezin uit elkaar hebt gerukt.’

‘Maar je had er goede redenen voor, toch?’

Karen knikte. ‘Ja. Maar ik had niemand om mee te praten. Jouw buurvrouw staat tenminste voor haar dochter klaar.’

Sandra snuifte. ‘Maureen kan maar beter voor zichzelf zorgen, als je het mij vraagt. Ze is zo’n vrouw die in de zestig is, maar doet alsof ze veertig is. Ze maakt het haar man knap lastig.’

‘Heeft haar dochter een baan?’

‘Iets als journalist, of zo.’

‘Dat is in elk geval iets. Toen ik er alleen voor stond, had ik nog nooit gewerkt. Was nergens in opgeleid. Toen had ik geluk. Ik zag een advertentie voor deze baan en ze hebben me hier opgeleid.’

‘Maar je hebt een graad! Had je niet iets beters kunnen krijgen?’

‘Telefoon!’

Ze doken allebei naar hun koptelefoon. Sandra kreeg iemand met een enorme trampoline (misschien iets voor Josh als hij ouder was geweest!) en de hare was een wasmachine zonder deur. (‘U gebruikt hem als kast, meneer? Aha...’)

Maar om een of andere reden kon ze het verhaal over de dochter van Sandra’s buurvrouw maar niet van zich af zetten. Twee kinderen. Alleen. Dat zou niet makkelijk zijn. Dat wist ze zelf maar al te goed.

Karen bleef de hele weg naar huis met Sandra's opmerkingen zitten. Ze herinnerde haar eraan dat ze inderdaad was overgekwificeerd voor dit werk, maar wat had ze anders gemoeten? Zoals zoveel vrouwen van haar leeftijd kwam ze net na het hoogtepunt van de thuismoeders en net voor de hoogtijdagen van de crèches en oppasmoeders van nu. En daarom bevond ze zich in deze situatie, waarin ze net haar hypotheek kon betalen met een baan die ze ook zonder academische graad wel had kunnen doen.

Maar ze was toch gelukkig zo? Bovendien had ze Adam. De bus was vandaag op tijd, gelukkig. Terwijl ze achterin op de bank ging zitten, keek het meisje naast haar naar de ID-ketting die om haar nek hing. Oeps! Ze was weer vergeten hem af te doen. Karen wierp een korte blik op haar foto die boven het nummer stond. Wat zou een vreemde zien? Een vrouw op leeftijd met haar golvende kapsel uit de jaren zeventig tot net over haar schouders. En natuurlijk zilvergrijs nu (volgens *The Express* de nieuwe trend) en enigszins verwaaid. Nog steeds die zwarte eyeliner die ze al eeuwen gebruikte, omdat die haar ogen benadrukte. Een lichtgroene jas die grappig afstak bij de paarse legging die onder haar rok van rood kaasdoek uit kwam. Een zekere berusting op haar gezicht die kwam doordat ze eindelijk had geaccepteerd wat het leven haar had gebracht...

De vrouw naast haar was in haar tijdschrift gaan lezen en onwillekeurig wierp Karen een blik op de kop.

IK VIND HET VRESELIJK OM ALLEEN TE ZIJN schreeuwde de kop in de glossy. NIEMAND OM MEE TE PRATEN.

Het lot! Dat moest wel. Een teken dat de ingeving die ze op haar werk had gekregen om een groep te beginnen, niet genegeerd moest worden. Karen knikte zwiggend en dook in de grote paarse bloemetjestas (een geweldige vondst in het liefdadigheidswinkeltje van de hospice) op zoek naar haar boek. *Hoe word ik gelukkig met wat het leven me brengt?* had de beloften van de titel nog niet helemaal waargemaakt. Maar er was nog tijd. Ze was nog maar halverwege de kast met zelfhulpboeken in de bieb. Misschien... Dat was een idee! Misschien moest ze er zelf maar een schrijven...

‘Vind je niet dat je al genoeg op je bordje hebt?’ vroeg Adam toen ze hem die avond tijdens het eten over haar idee vertelde. Hayley moest weer overwerken en dat maakte het makkelijker om te praten terwijl ze om het kleine grenen tafeltje in haar keuken zaten. Het was weer net als vroeger toen ze met z'n tweetjes waren, nadat ze bij Paul was weggegaan. Karen vroeg zich soms af of ze een te nauwe band met haar zoon had – ze belden elkaar minstens één keer per dag – maar dat was gekomen doordat ze op elkaar aan-

gewezen waren geweest. Een bange, alleenstaande moeder en een verwarde, slungelige knul van veertien tegen de rest van de wereld. Maar nu hij getrouwd was, had ze moeten leren zich terughoudend op te stellen.

‘Misschien heb je gelijk.’ Karen stak haar hand uit om te zien of de babyfoon wel aan stond. Gisteren had ze hem per ongeluk niet aangezet en had de arme kleine Josh in haar logeerkamer zitten brullen zonder dat iemand het had gehoord. Daar voelde ze zich nog schuldig over. ‘Maar ik wil helpen. Ik weet hoe het is.’

Adam viel hongerig aan op zijn varkensvlees. Hayleys idee van koken was een uitstapje naar de diepvriesafdeling van de supermarkt, en daarom vond ze het leuk om een ovenschotel te maken als hij langskwam. ‘Maar er zijn al groepen voor zulke mensen.’

‘Niet echt.’ Opgewonden veerde ze op. ‘Natuurlijk zijn er groepen voor alleenstaanden. Datinggroepen. Maar ik heb nog nooit gehoord van groepen die mensen helpen met de praktische kanten als bijvoorbeeld de belastingaangifte invullen voor alleenstaanden of de emotionele kant van wat je moet doen als je ’s avonds op de bank zit en er niets op tv is.’

Ze voelde het nu echt kriebelen. ‘Ik dacht dat ik hier in de buurt een groep zou kunnen oprichten. Het klein houden. Ik zou hun kunnen vertellen hoe ik me er doorheen heb geslagen en misschien helpt dat.’

‘Hier kun je hen niet ontvangen. Daar is het te klein voor en de verzekering dekt het ook niet.’

‘Ik wil ook geen groep vreemden in mijn huis, lieverd. We huren een zaaltje in de buurt. Er zit er een aan de hoofdstraat. Het is niet veel – dat heb ik al gezien. Als ik een bijdrage reken — vijf pond, of zo? – dan heb ik geen kosten.’

‘Je kunt er net zo goed een winstgevende onderneming van maken, als je toch bezig bent.’

Een accountant in hart en nieren. Dat was hij. Soms was ze er trots op, en soms maakte ze zich er zorgen om. Adam leek in sommige opzichten te veel op zijn vader. Altijd aan het geld denken. Maar dat hoefde niet slecht te zijn.

‘Ik wil geen onderneming beginnen. Ik wil gewoon...’

‘Anderen helpen.’ Adam klopte op haar hand. ‘Ik weet het. Je bent een kei, mam, weet je dat? Dat was trouwens heerlijk. Denk je dat er nog iets is?’

Als het geen 26 september was geweest had ze het daarbij kunnen laten. Tegen zichzelf kunnen zeggen dat het een goed idee was dat ze ‘een keer’ zou kunnen uitvoeren. Maar de datum en dat artikel in het tijdschrift in de

bus en de dochter van Sandra's buurvrouw, Lizzie heette ze toch, waren bij elkaar te toevallig om te negeren.

Vandaag was het tien jaar geleden dat ze bij Paul was weggegaan! Tien jaar sinds ze Adams hand had gepakt en had uitgelegd dat ze niet meer bij papa zouden wonen en dat hij hem elke week op zondag mocht zien. Tien jaar sinds ze avond aan avond op haar bed had gezeten, omdat ze niet kon slapen en zich afvroeg wat ze in godsnaam had gedaan. Tien jaar sinds ze de veiligheid van de gezinslinnenkast achter zich had gelaten en het gezin van drie naar twee had laten krimpen.

Hoe was ze erdoorheen gekomen? Verhuizen naar een andere plaats, weg uit de oude woonplaats, had geholpen om een nieuwe start te maken. Maar het was eng geweest om iets nieuws te zoeken, terwijl het huis werd verkocht. En zelfs toen was er maar net genoeg geld geweest om een flatje met één slaapkamer te kopen.

'Je had in het huis kunnen blijven,' had haar advocaat afkeurend gezegd. Maar dat had ze niet gewild. Ze moest weg. Wegkomen van de herinneringen aan een huis waar ze iets had gedaan waar ze zich nu nog voor schaamde.

Als Adam er niet was geweest, was ze ingestort. Maar als je een kind had, moest je doen alsof alles goed ging. Zorgen dat hij op tijd op school was. Brood op de plank krijgen.

'Heb je familie die in de vakanties voor je zoon kan zorgen?' was haar gevraagd tijdens een sollicitatiegesprek, en ze had gezegd dat haar ouders allebei dood waren, maar dat ze de kinderopvang zou regelen als ze de baan kreeg. Maar ze kreeg hem niet. En de volgende ook niet. En de acht daarna ook niet (toen ze verzwegen dat ze een academische opleiding had), maar uiteindelijk werd ze aangenomen door het hoofd van de afdeling Kleintjes van de plaatselijke krant, die zelf alleenstaand moeder was geweest.

En het was gelukt! Karen had – tot haar eigen aanzienlijke verbazing – gemerkt dat ze goed met mensen kon omgaan. Degenen die haar per vergissing belden als ze eigenlijk de overlijdensadvertenties wilden spreken en wilden praten over hun man van drieënvijftig die net was 'heengegaan'. De vrouw die de inhoud van haar hele huis verkocht, omdat ze ging emigreren maar die het toch wel eng vond. Je stond ervan te kijken hoe intiem en bevredigend het verkopen van een paar regels in de krant aan een wildvreemde kon zijn! Dus dan kon zij zeker toch ook anderen helpen met hun liefdesverdriet, net zoals ze zichzelf had geholpen?

'Hoe ga je adverteren?'

De zware stem van haar zoon bracht haar met een ruk terug naar het heden. 'Via de krant denk ik. En misschien wat foldertjes bij de bibliotheek en in een paar winkels.'

Adam rolde met zijn ogen. ‘Die tent? Dat is precies het soort gekkenhuis waar eenzame mensen komen snuffelen.’

Dat was niet eerlijk!

‘Oké, sorry, mam. Dat neem ik terug.’ Hij keek door de nette, compacte keuken met zijn grijze ‘marmerlook’ aanrecht van HomeBase en de rij kristallen die aan een rek aan het plafond hingen. ‘Maar ik vind al dat spul allemaal toch een beetje raar.’

‘Al dat spul’ was het andere geweest wat haar erdoorheen had gesleept. Automatisch gleed Karens hand in haar zak en sloot zich om haar blauw-groene geluiskiezel die ze de dag nadat ze hier was komen wonen had gekocht toen er een jonge man op haar deur had geklopt. Hij verkocht dingen voor het goede doel. Voor de daklozen. En omdat ze zo dankbaar was dat ze weer een eigen plek had, had ze niet alleen de stofdoek gekocht die boven op zijn spullen lag maar ook de kiezel die tussen een bosje andere kiezels aan zijn rugzak hing. ‘Goede keuze.’ Hij had goedkeurend geknikt. ‘Hij zal voor u zorgen.’

Sindsdien had ze die kiezel altijd bij zich gehad. En ze had het toch gered? Net als Adam. Hij had Hayley leren kennen – in haar ogen te jong, maar ach – en ze hadden Josh gekregen. Over trouwen werd niet gesproken, dat deden jonge mensen tegenwoordig niet. Hayley had niet dezelfde achtergrond maar het had snobistisch geleken om dat uit te spreken. Maar goed, Hayley werkte dan in een supermarkt, het was een lieve meid en een fantastische moeder.

‘Wat bof ik toch,’ zei ze vaak tegen zichzelf. Een huis. Een baan en een zoon die om de hoek woonde in het huis van de ouders van zijn vriendin, terwijl die in hun tweede huis in Spanje woonden. En hoewel ze soms best eenzaam was geweest (wie was dat niet), was ze aan haar eigen gezelschap gewend geraakt. Natuurlijk had ze weleens vriendjes, maar die bleven nooit lang. Daar zorgde ze wel voor. Wat had het voor zin bij iemand te blijven als het de ware niet was? Je kon veel beter eerlijk zijn tegen jezelf en met een bordje toastjes met Marmite en een glas chablis een dvd’tje kijken in plaats van een nietszeggend gesprekje te voeren met iemand die saai was of onaantrekkelijk of allebei!

‘Nou,’ zei Adam, die opstond om zijn bord weg te brengen. ‘Als je dat wilt doen, dan laat ik het aan jou over. Trouwens, ik moet je nog iets vertellen.’ Hij keek haar met een vreemde blik aan. ‘Papa heeft me gisteren geschreven. Hij zei...’

‘Nee.’ Karen schrok van de kracht achter haar stem. ‘Zeg alsjeblieft niets meer, Adam. Als je weer contact hebt met je vader, dan is dat fijn. Maar ik wil niets over hem weten. Oké?’

Adam hield zijn handen op als in overgave. Zijn uitdrukking – een men-

geling van verwarring en liefde – deed haar zo sterk aan Paul denken toen hij zo oud was, voordat het helemaal mis ging. ‘Oké mam. Rustig maar. Als jij het zo wilt, prima. Wanneer ben je van plan met die groep van je te beginnen?’